

Дата: 02.05.2025

Клас: 4 – А

Предмет: *Літературне читання*

Вчитель: Старікова Н.А.

Тема: *Підсумок за розділом «Чуємо весняні передзвони». Узагальнення та систематизація знань учнів. Саша Кочубей «Володарка лісу». Повт.: Галина Курпа. Мій ангел такий маленький.*

Мета: вдосконалювати навички читання творів, вчити працювати з книжкою, знаходити в ній відповіді на запитання; удосконалювати навички правильного виразного читання; розвивати зв'язне мовлення; збагачувати словниковий запас; навчати помічати незвичайне у звичайному; уяву, фантазію учнів, розширювати світогляд учнів; виховувати доброзичливість, шанобливе ставлення до оточуючих, до природи; виховувати любов до рідного слова.

Девіз нашого уроку

Не просто слухати, а чути.

Не просто дивитися, а читати й бачити .

Не просто відповідати, а міркувати.

Дружно й плідно працювати.

Знаю...

- ❖ Назви прочитаних віршів та прізвища їхніх авторів.
- ❖ Які ознаки має віршована мова?
- ❖ Що таке акровірш?
- ❖ Чому при читанні віршів важлива інтонація?

Розумію, можу пояснити...

- ❖ Чому у вірші Дмитра Павличка перше слово — Мати?
- ❖ З яким почуттям написав свій вірш Микола Вінграновський?
- ❖ Що починається з малого?

Вмію...

- ❖ Знаходити у віршах рими, образні вислови.
- ❖ Визначати почуття, з якими поети змальовують картини природи.
- ❖ Прочитати виразно вивчені напам'ять вірші.
- ❖ Розповісти про свої враження від прочитаного.

Виявляю ставлення, почуття ...

- ❖ Які вірші тебе зацікавили особливо? Чим саме?
- ❖ Чи погоджуєшся ти із тим, що світ природи — це справжнє диво?
- ❖ До якого вірша ти б хотів/хотіла намалювати ілюстрацію?
- ❖ Які картини та явища природи, що їх описано у віршах, ти спостерігав/спостерігала в житті?

Сьогодні

Прочитай «Дороговказ поетичного настрою» на початку розділу. Що б ти хотів/хотіла до нього додати або змінити? Склади свій дороговказ. Обговори його з рідними й друзями.

1. Для Вадима Скомаровського весна починається з

...

- а) з відлиги, жайворонка, проліска, гусиного ключа
- б) з грози, спеки, веселки, квітів, ягід
- в) з хмар, сніжинок, криг, ожеледиці

2. Для мови поезії характерні ...

- а) речення, абзаци, колонки
- б) невіршований текст
- в) рими, ритм, рядки

3. У творі Леоніда Глібова «Хто вона?» розповідається про ...

- а) голуба
- б) ластівку
- в) жайворонка

4. Про яку рослину йдеться мова у лічилці Анатолія Камінчука?

- а) кульбабку
- б) ромашку
- в) пролісок

5. Дядько грім у вірші Миколи Вінграновського жив у ...

- а) у садку
- б) у хмарі
- в) у хаті

6. Головна думка твору Федора Петріва «Що починається з малого?» - ...

- а) тихіше їдеш – далі будеш
- б) у природі, у суспільстві й у родині – все у взаємному зв'язку
- в) у природі немає поганої погоди

7. 21 березня усі святкують Всесвітній день ...

- а) поезії
- б) природи
- в) землі

8. Що таке акровірш?

- а) перші літери кожного віршованого рядка утворюють слово
- б) вірш із чотирьох рядків
- в) вірш, який не має рими

9. Як називається видавництво, в якому видана серія книжок «Улюблені вірші»?

- а) А-БА-БА-ГА-ЛА-МА-ГА
- б) РАНОК
- в) ОСНОВА

10. Коли святкують День матері?

- а) у другу неділю травня
- б) у березні
- в) у травні

11. Про що розповідається в розділі «Чуємо весняні передзвони» та основні його жанри?

- а) оповідання про природу
- б) поезія про весну
- в) твори про пори року

12. Автор акровірша «Хто вона»?

- а) Леонід Глібов
- б) Андрій Малишко
- в) Дмитро Павличко

The image features six cartoon-style hats arranged in a circle around a central text block. The hats are blue, white, green, red, yellow, and black, each with a black band. They are set against a background of a sunlit forest path. The central text is in a simple black font.

Сьогодні ми будемо
працювати методом шести
капелюхів.

Легенда про старого Майстра

Колись давно жив на світі Майстер, який виготовляв для людей капелюшки із кольорового фетра. Люди забираючи свої замовлення виходили з його майстерні надзвичайно рішучі та натхненні. Це був його Великий секрет.

Коли Майстер покинув цей світ, він залишив шістьом синам свою славу, майстерню і шість кольорових вишуканих капелюшків. Спадщину сини розділили, кожен отримав по капелюхові. Майстерню замкнули, а на світанку кожен з братів вирушив у своєму напрямку.

З часом сини старого Майстра знову зустрілися.

Яким же став син, що обрав білий капелюх?

З часом син, який взяв білий капелюх, став поважною людиною, послідовним і незворушним, логічним і чітким у своїх рішеннях чиновником.

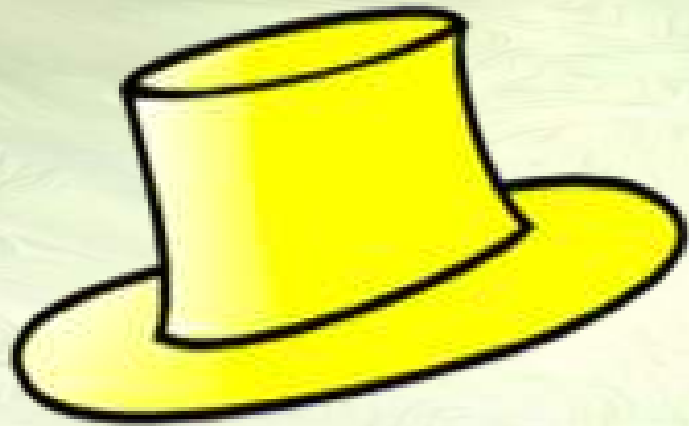
Розповідаючи це він зупинявся лише на фактах і подіях, нехтуючи почуттями і переживаннями.

Яким зробив другого сина чорний капелюшок?

Володар Чорного
капелюха став прискіпливим
і в'їдливим, виділяючи
тільки недоліки рис та
портретів інших людей. Але
він завдяки тому, що був
дуже обережним і
передбачливим теж зробив
непогану кар'єру.

Яким став володар жовтого капелюшка?

*Жовтий капелюх зробив
третього сина
оптимістом. З його
розповіді впливало те, що
він живе у найкращому
місті, де живуть найкращі в
світі люди.*

*Він радіє сонцю, вирощує квіти й займається
благодійництвом.*

Ким став четвертий син в червоному капелюшку?

Поки брати розповідали свої історії, один з них час від часу, то радісно аплодував, то роздратовано шпурляв свого Червоного капелюха. Виявилося, що четвертий син Капелюшника став відомим актором, який грав геніальні ролі, але у житті був нещасним, бо так і не навчився стримувати свої **ПОЧУТТЯ**

Сьогодні
на уроці
я навчився/
навчилася...

На уроці
я
запам'ятав/
запам'ятала
...

Найкраще
мені
вдалося...

Найбільше
мені
сподобалося
...

Урок
завершую з
настроєм...

Труднощі
виникали...

Обери лист, який ти хочеш відкрити
(щоби відкрити лист, натисніть на нього)

Яким став син у зеленому капелюшку?

П'ятий син Старого Майстра розклав на столі журнали, газети і фотографії, де він то в компанії президента, то на своїй власній виставці. Господар Зеленого капелюха вразив усіх розмаїттям своїх талантів. Він прекрасно малював, складав вірші і писав музику.

Завжди вирішував проблеми творчо і нетрадиційно. Зробив чимало винаходів у різних галузях. У нього завжди було безліч

нових ідей та пропозицій.

Ким став володар
синього капелюшка?

Знявши Синій капелюх, останній із
синів з мудрістю і любов'ю поглянув на
своїх братів. І ті зрозуміли, що перед ними

Мудрець і Вчитель,

до якого багато хто звертався за
порадою, багатьом він допоміг у житті.

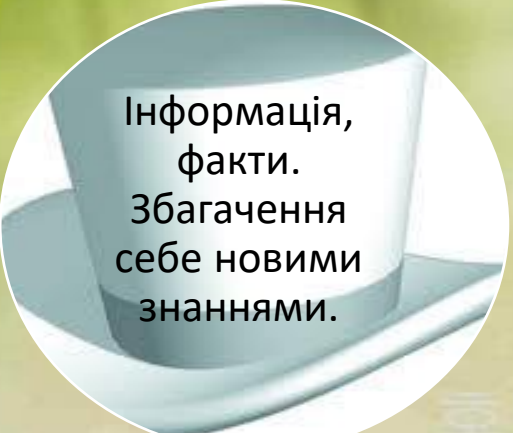

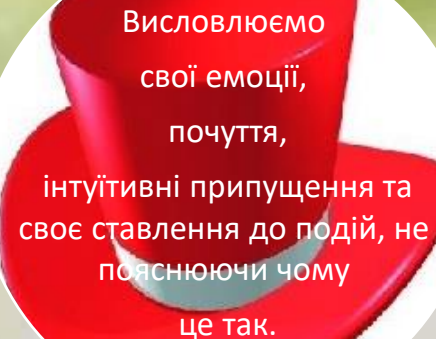
Сини Майстра усвідомили, яку дивовижну спадщину залишив їм батько. І захотілося кожному з них зняти свій капелюх і приміряти інший. Так вони розвивали в собі все нові й нові якості, пізнавали світ і людей, і це робило їх щасливими.

З тих пір минуло багато років, але різнокольорові капелюхи живуть серед людей і дозволяють одягати себе тим, хто прагне безперервно вчитися чогось нового.

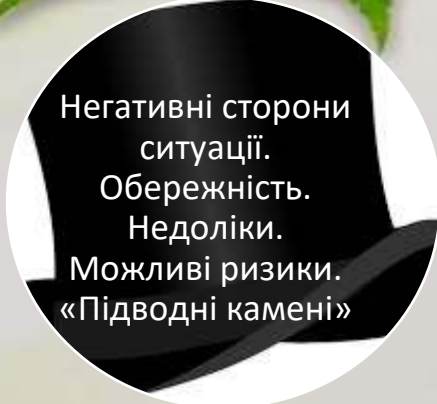
Приміряємо капелюшки.

Інформація,
факти.
Збагачення
себе новими
знаннями.

Висловлюємо
свої емоції,
почуття,
інтуїтивні припущення та
своє ставлення до подій, не
пояснюючи чому
це так.

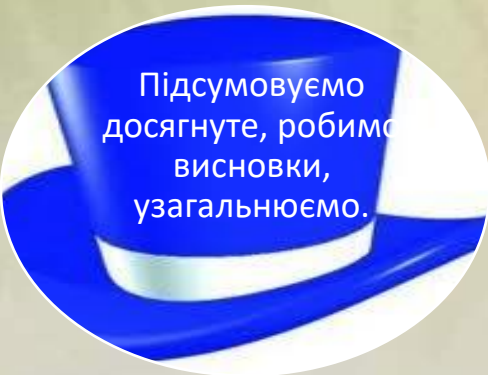

Негативні сторони
ситуації.
Обережність.
Недоліки.
Можливі ризики.
«Підводні камені»

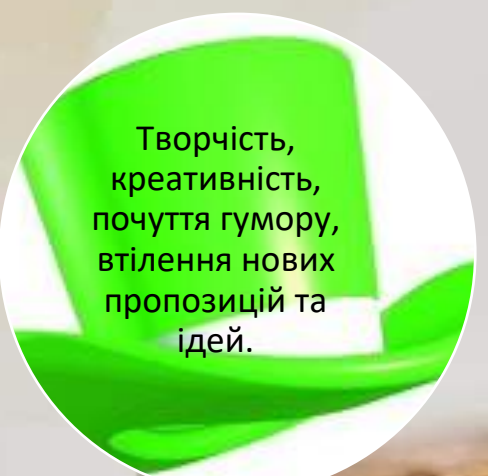
Пам'ятайте:

**в капелюшку мислити треба так,
як вимагає колір капелюшка.**

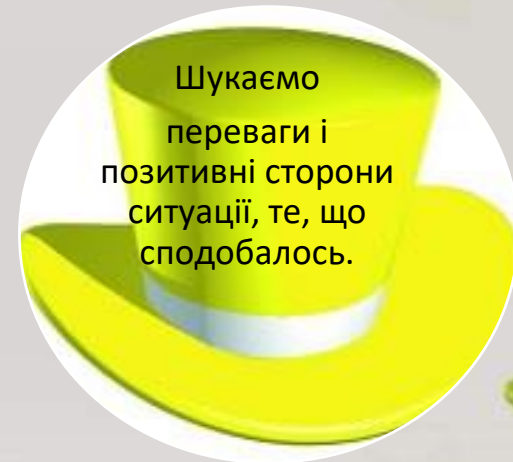
А саме:

Підсумовуємо
досягнуте, робимо
висновки,
узагальнюємо.

Творчість,
креативність,
почуття гумору,
втілення нових
пропозицій та
ідей.

Шукаємо
переваги і
позитивні сторони
ситуації, те, що
сподобалось.

Отже, одягаємо білий капелюшок і дізнаємося нову інформацію про сучасну дитячу письменницю, твір якої ми сьогодні будемо читати на уроці.

Із ким ми щойно познайомилися?

Хто така Саша Кочубей? Ким вона працює?

Чи знаєте ви, хто такий копірайтер?

Це слово походить з англійської мови, в перекладі означає «писати текст». У вас є проблеми, хочете покупок або просто шукаєте відповідь на питання, яке вас турбує — що ви робите тоді? Звичайно, шукаєте відповіді в Інтернеті, а потім читаете їх. Більшість цієї інформації написано копірайтером. Ці люди творчі, грамотні.

Де народилася Саша Кочубей?

Для кого написала свою першу книгу?

Як називається ця книга?

Уривок з якого оповідання цієї письменниці ми прослухали?

Яка історія стала поштовхом до написання Сашою Кочубей оповідання «Володарка лісу» ?

Володарка лісу

Моя прабабуня — самосёлка. Вона живе сама в селі Залісся. Колись там мешкало багато людей. Але потім вибухнув Чорнобиль¹ і всіх вивезли.

Якийсь час прабабуня жила з нами в місті. А потім збрала речі й повернулася назад. «У Заліссі народилася, в Заліссі й помру», — сказала мамі.

Мама дуже гнівалася, але нічого не могла вдіяти. Прабабуня — міцний горішок. Якщо вже вирішила щось, її ніхто не спинить.

Прабабуня каже, що приросла до Залісся. Там її дім, її коріння.

— Приросла, мов квітка барвінку? — уточнюю, згадуючи синій килим на її подвір'ї.

— Мов квітка барвінку, — всміхається прабабуня.

Раз на рік я приїжджаю в гості. Мені частіше не можна, «бо радіація»². У цей день час летить, мов шалений. Не встигає прабабуня показати мені своє господарство: ягоди, гриби, фрукти, овочі, — як час повертатися додому. А я ще навіть з її сусідами не познайомилася. Сусідами прабабуня називає ведмедів, лисиць, вовків, лосів і коней, які мешкають у лісі.

Настає вечір. Тато плескає по плечу, мовляв, час прощатися.

Я цілую прабабуню та сідаю в машину. Автівка рушає. Озираюся. Прабабуня стоїть у блакитній хустині посеред дороги й махає рукою. Віддаляючись, стає схожа на цяточку. На квітку барвінку посеред лісу.

Смокчу барбариску, але мені від того не солодко. Від гіркої миті перед очима все розпливається.

— Тату, спини! — кричу і б'ю у вікно.

Тато зупиняє автівку.

— Дивись під ноги, сонечко.

Я відчиняю дверцята й біжу щодуху. Так швидко, що починає поколювати в боку. Падаю в обійми, ледь не збиваючи прабабуню з ніг.

— Ба, мо-жна я за-ли-шу-ся на все лі-то? — мені перехоплює дихання від бігу й від хвилювання.

— Я б дуже хотіла цього, Марійко, — шепоче.

С.141-143

На мить мені здається, ніби це шепоче ліс: ягідка барбарису, що почервоніла від підглядання за нами, листя, що тремтить на деревах, лисиця, яка причаїлася за стовбуром дерева, ведмідь, який прийшов у Залісся аж із Білорусі.

— Ти пам'ятаєш про дім і коріння? — прабабуня зазирає мені в очі.

— Угу, — киваю головою.

— Тобі треба повертатися, — вона загортає за вухо неслухняне пасмо мого волосся, що вибилося на бігу. — Твоє коріння там, де ти народилася.

Поки ми їдемо до Києва, я думаю про неї. Зараз восьма вечора, а значить, прабабуня вечеряє. В кімнаті цокає годинник і про щось торохтить радіо, в якому ми замінили батарейки. В її вікна зазирають сусіди: лисиці, ведмеді, вовки, лосі, косулі, коні. І весь барбарис, весь барвінок лісу цвіте для неї.

СЛОВНИЧОК

САМОСЕЛИ – *ті, хто самотійно заселяються куди-небудь.*

ПРАБАБУСЯ – *бабуся мами або тата.*

ЧОРНОБИЛЬ – *назва міста в Україні, де у 1986 році стався вибух на атомній станції.
Ця зона і досі є небезпечною для життя людей.*

РАДІАЦІЯ – *випромінення особливої енергії, яка шкідлива для усього живого.*

*Читаємо оповідання
Саші Кочубей «Володарка лісу»*

Дайте відповіді на запитання.

Від чийого імені ведеться розповідь в оповіданні?

Чи зацікавив тебе прочитаний текст? Чому?

Якою ти уявляєш бабусю? Хто її сусіди?

Яке господарство у старенької?

Чому прабабуся повернулася у Залісся?

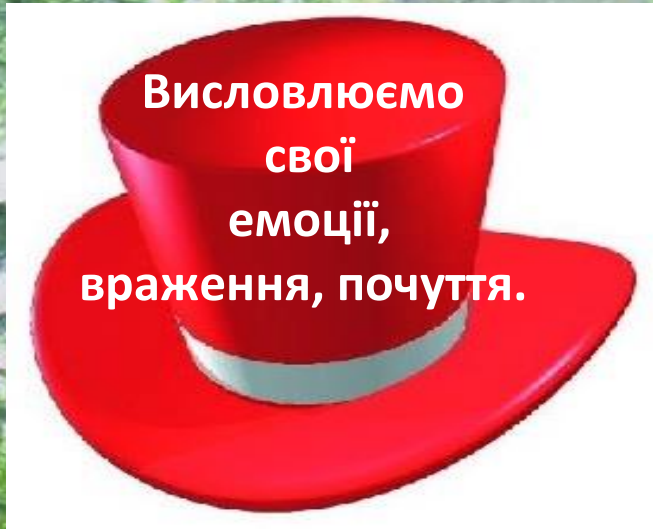
Чому правнучка рідко приїжджала до прабабусі?

Що відповіла прабабуся на прохання Марійки залишитися у неї на все літо?

А як ви думаєте, скучали вони одна за одною? З чого це видно?

**Який настрій викликало у вас
оповідання «Володарка лісу» ?**

Що вас найбільше здивувало?

Увійдіть в малюнок. Де ви знаходитесь?

Які почуття вас переповнюють?

Розкажіть про свої відчуття.

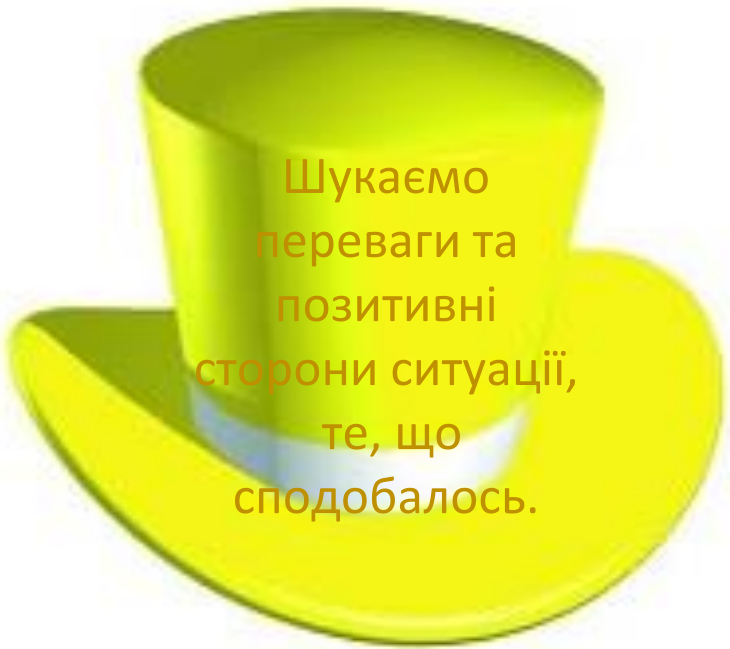
Міркуємо над тим,
які є негативні
сторони
чи можливі ризики
в описаній ситуації.

Чому правнучка рідко приїжджала до бабусі?

Чому бабуся не залишила дівчинку на все літо?

Чи знаєш ти про Чорнобильську трагедію?

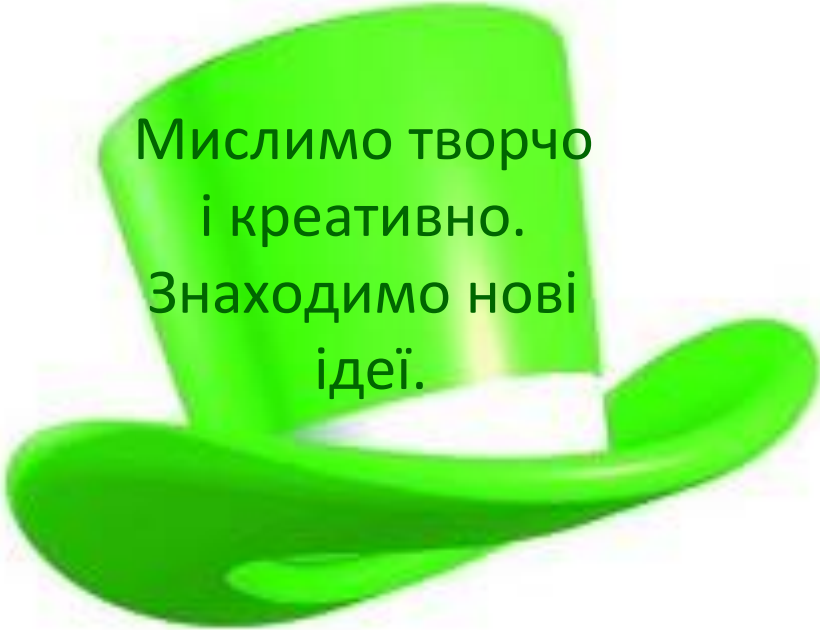

Шукаємо
переваги та
позитивні
сторони ситуації,
те, що
сподобалось.

ХВИЛИНКА МРІЙНИКА

***Продовж речення:
«Якби я була (був) на місці Марійки, то ...»***

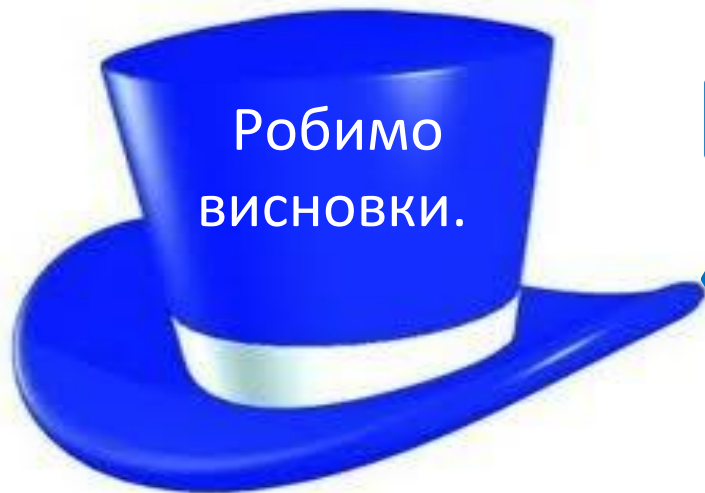
Мислимо творчо
і креативно.
Знаходимо нові
ідеї.

**Складіть питання до
твору, які починалися б
словами:**

Чому... ?

**Коли
...?**

Куди ... ?

Вправа «Магічний кубик»

Яка частина твору тобі сподобалася найбільше?

Про що цей твір? Яка його головна думка?

Чому авторка назвала прабабуню володаркою лісу?

Що нового ти дізнався/дізналася з твору? Які нові слова тобі запам'яталися?

Які запитання ти хочеш поставити друзям?

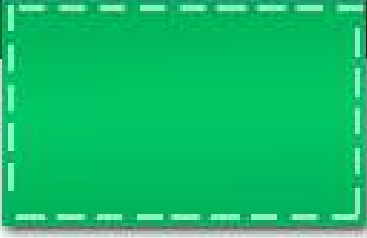

Що тобі було відомо про Чорнобиль?

Хрестоматія с.140-143,
виразне читання,
переказ оповідання від
імені бабусі.

Роботи надсилайте на Нитан

Використані

джерела:

<https://vsimpptx.com/calendars/calendar/ktp-4-klas-literaturne-chitannya-avtor-i-o-savchenko-ikrasucka>